כיתה ט' | חינוך פיננסי | שיעור 10 מתוך 14 | 45 דק' | מתאים לממלכתי וממלכתי-דתי

📈 ביקוש והיצע

🎯 מטרות השיעור

- להבין מהו שוק ומי פועלים בו
- להסביר איך ביקוש והיצע משפיעים על מחיר
- להכיר מוצר תחליפי ומוצר משלים

🚪 פתק כניסה (2 דקות)

בתחילת השיעור כל תלמיד עונה על פתק, בלי ציון:

1. למה כרטיס להופעה מבוקשת עולה יותר ביד שנייה מבמחיר המקורי?
2. מה קורה למחיר של מטריות ביום גשום, לדעתכם?
3. תנו דוגמה למוצר שאפשר להחליף במוצר אחר (למשל אוטובוס ורכבת).

למורה: 1. הרבה רוצים ומעט כרטיסים: ביקוש גבוה והיצע קטן. 2. השערה: המחיר עולה או שהמוצר נגמר. 3. מכין את המושג מוצרים תחליפיים; אפשר לבקש גם דוגמה למוצרים משלימים (טלפון ומטען). אין צורך לתקן עכשיו; הפתקים מראים למורה מה התלמידים כבר יודעים.

🔑 מושגי מפתח

שוק

כל מקום, פיזי או מקוון, שבו נפגשים קונים ומוכרים.

ביקוש

הכמות שקונים רוצים ויכולים לקנות בכל מחיר.

היצע

הכמות שמוכרים מוכנים למכור בכל מחיר.

מוצר תחליפי

מוצר שיכול לבוא במקום מוצר אחר (למשל אופניים במקום קורקינט).

מוצר משלים

מוצר שמשתמשים בו יחד עם מוצר אחר (למשל מחבט וכדור).

📖 הסבר למורה

כשהרבה אנשים רוצים מוצר שיש ממנו מעט, המחיר נוטה לעלות. כשיש הרבה מוצר ומעט קונים, המחיר נוטה לרדת. נקודת המפגש שבה הכמות שהקונים רוצים שווה לכמות שהמוכרים מציעים נקראת מחיר שיווי משקל.

דוגמה דמיונית: בקיץ חם הביקוש למאווררים עולה, ואם החנויות לא מספיקות להביא עוד, המחירים עולים. בחורף הביקוש יורד והחנויות עושות מבצעים. גם מוצרים אחרים משפיעים: אם מחיר מוצר תחליפי יורד, הביקוש למוצר המקורי יורד.

👩‍🏫 פעילות בכיתה

1. פתק כניסה (2 דקות): התלמידים עונים על שלוש שאלות קצרות (ראו למעלה).
2. פתיחה: 'מכירה' דמיונית בכיתה: המורה מציעה 3 כרטיסים לאירוע מבוקש ל-25 תלמידים. מה יקרה למחיר? ומה אם יהיו 40 כרטיסים?
3. הסבר: ביקוש, היצע, שיווי משקל. שרטוט פשוט של שני קווים על הלוח.
4. בזוגות: מקרים דמיוניים (חורף קר, מוצר חדש ומבוקש, מפעל שנסגר) והשאלה: מה יקרה למחיר ולמה?
5. מילוי דף העבודה.
6. כרטיס יציאה (2 דקות). מי שסיים מוקדם: ★ חלק אקסטרה למתקדמים בדף העבודה.

💡 הערות למורה

אפשר להסתפק בהסבר מילולי ובחצים למעלה ולמטה, בלי גרפים מדויקים.

❓ שאלות תרגול (בודקים בלחיצה)

1. מה קורה בדרך כלל למחיר כשהביקוש עולה וההיצע לא משתנה?

עולה | יורד | לא משתנה | הופך לאפס

2. מה זה היצע?

הכמות שקונים רוצים | הכמות שמוכרים מוכנים למכור | המחיר בחנות | ההנחה

3. אם מחיר הרכבת יורד מאוד, מה צפוי לקרות לביקוש לאוטובוסים?

לעלות | לרדת | לא להשתנות | להכפיל את עצמו

🎟️ כרטיס יציאה (2 דקות)

בסוף השיעור כל תלמיד כותב על פתק:

1. השלימו: "כשהביקוש עולה וההיצע לא משתנה, המחיר..."
2. תנו דוגמה אחת לזוג מוצרים משלימים.

תשובות אפשריות: 1. ...צפוי לעלות. 2. למשל: מדפסת ודיו, טלפון ומטען, נעליים ושרוכים.

📝 בדף העבודה

פתק כניסה, 5 תרגילים, ★ חלק אקסטרה למתקדמים וכרטיס יציאה. מחוון מלא בעמוד השני. למתקשים יש דף עם תמיכה: מחסן מילים, שאלות הקפה ומשפטי פתיחה.

המידע כללי ואינו ייעוץ פיננסי או משפטי מותאם אישית. כל המספרים והשמות בשיעור דמיוניים.

מחוון: ביקוש והיצע

🚪 **פתק כניסה:** 1. הרבה רוצים ומעט כרטיסים: ביקוש גבוה והיצע קטן. 2. השערה: המחיר עולה או שהמוצר נגמר. 3. מכין את המושג מוצרים תחליפיים; אפשר לבקש גם דוגמה למוצרים משלימים (טלפון ומטען). לקבל כל תשובה סבירה; הפתק לא נבדק בציון.

1. א. לעלות
2. ב. דיו למדפסת
3. ההיצע יקטן, ואם הביקוש לא משתנה, המחיר צפוי לעלות.
4. תחליפיים: תה וקפה, אוטובוס ורכבת. משלימים: טלפון ומטען, נעליים ושרוכים.
5. כי הביקוש יורד ונשאר מלאי, והן מורידות מחיר כדי למכור אותו.

★ חלק אקסטרה למתקדמים

6. הביקוש עולה וההיצע יורד, ושני הכוחות דוחפים את המחיר למעלה, ולכן המחיר צפוי לעלות הרבה.
7. תה: הביקוש צפוי לעלות, כי חלק מהאנשים יעברו מקפה לתה. סוכר: הביקוש צפוי לרדת מעט, כי שותים פחות קפה.

🎟️ **כרטיס יציאה:** 1. ...צפוי לעלות. 2. למשל: מדפסת ודיו, טלפון ומטען, נעליים ושרוכים.

נכתב על ידי טאב · נוצר בבינה מלאכותית